

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA

2025

MĚSÍČNÍ BULLETIN

Energetika > EU 02

Z obsahu:

- Posílení konkurenceschopnosti
- Odstoupení USA od Pařížské dohody
- Diskuse o prioritách v oblasti energetiky

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU](#)[O ČEM SE MLUVÍ](#)[UDÁLO SE V BRUSELU](#)[FAQ](#)

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

Vážení čtenáři,

pracovní program Evropské komise na letošní rok je zaměřen především na posílení konkurenceschopnosti, bezpečnosti a ekonomické odolnosti EU. První z avizovaných iniciativ Komise zveřejnila dne 26. února. V rámci nelegislativního sdělení Dohoda o čistém průmyslu Komise předkládá svoji vizi, jak dosáhnout konkurenceschopnosti a dekarbonizace, a to zejména energeticky náročného průmyslu. V souvislosti se snižováním nákladů na dodávky elektřiny vyzývá k plnému využívání dlouhodobých smluv o nákupu elektřiny (PPA), přičemž upřednostňuje technologicky neutrální přístup. Komise také přichází s návrhem na mobilizaci až 100 miliard eur na podporu čistého průmyslu, které by měly být zajištěny z evropských finančních prostředků, soukromých investic a z veřejné podpory. Mezi hlavní priority pro nadcházející období jednoznačně patří snižování administrativní zátěže a zjednodušení stávající legislativy. V rámci legislativního balíčku Omnibus Komise předkládá návrh na zjednodušení klíčových právních předpisů v oblasti udržitelnosti. Témata jako zajištění investic do dekarbonizace, míra deregulace či důsledné prosazení technologicky neutrálního přístupu jsou nyní předmětem četných diskusí na národních úrovních i v rámci evropských institucí. S cílem přispět do této debaty organizovala Skupina ČEZ společně s Hospodářskou komorou ČR odbornou diskusi v Bruselu na téma priorit v oblasti energetiky. Studii věnovanou jaderné energetice, se zaměřením na aktuální možnosti jejího rozvoje v době klimatických změn a s ohledem na zajištění energetické bezpečnosti, zveřejnila v únoru Mezinárodní agentura pro energii (IEA).

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.cz

Zuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měsíc | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |

Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.

Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise, Evropské rady, Evropského parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com, Freeimages.com, či vytvořeny za pomoci umělé inteligence BING AI.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

POSÍLENÍ
KONKURENCE-
SCHOPNOSTI

POSÍLENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI

Dne 11. února představila Evropská komise svůj **pracovní program na rok 2025, který vychází ze závazků stanovených v **politických prioritách na příštích pět let** a z doporučení Draghiho zprávy. Práce Komise bude v letošním roce zaměřená především na posílení konkurenceschopnosti, bezpečnosti a ekonomické odolnosti EU. První z plánovaných iniciativ, a to **návrh Dohody o čistém průmyslu, akční plán pro dostupnou energii a legislativní balíček Omnibus zaměřený na zjednodušení pravidel v oblasti udržitelnosti**, Komise zveřejnila dne 26. února.**

Zjednodušení

Mezi hlavní priority pro nadcházející období jednoznačně patří snižování administrativní zátěže a zjednodušení stávající legislativy s cílem usnadnit podnikání. Balíček **Omnibus I** přináší změnu čtyř klíčových právních předpisů

Zelené dohody: směrnice o podávání zpráv o udržitelnosti (CSRD), směrnice o náležitě péči podniků v oblasti udržitelnosti (due diligence), nařízení pro usnadnění udržitelných investic (taxonomie) a nařízení, kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM). **Omnibus II** navrhuje změnu nařízení InvestEU.

Navrhovaná revize CSRD přináší úlevy v rozsahu ohlašovacích povinností společností. Požadavky na výkaznictví by se nově měly vztahovat pouze na velké podniky s více než 1000 zaměstnanci a ročním obratem vyšším než 50 milionů eur nebo rozvahou nad 25 milionů eur. Zároveň Komise navrhuje odložit o dva roky (do roku 2028) uplatňování požadavků na podávání zpráv pro společnosti, které v současnosti do oblasti působení směrnice spadají, a ještě nezačaly CSRD provádět. Co se týká směrnice due diligence, návrh počítá s ročním posunutím její aplikace (od 26. července 2028).

Důraz na zjednodušení a zefektivnění administrativních procesů obsahují i další iniciativy pracovního programu EK. Celkem u 11 z 18 plánovaných legislativních návrhů Komise uvádí, že přispějí ke snížení administrativní zátěže, a to nejméně o 25 %. Patří mezi ně i zákon o urychlení dekarbonizace průmyslu (zveřejněn bude včetně dopadové studie), či cílená revize nařízení REACH. Oba

tyto dokumenty Komise hodlá předložit ve čtvrtém čtvrtletí letošního roku.

Konkurenceschopnost

Zcela zásadní prioritou pro nadcházející období je zajištění konkurenceschopnosti a udržitelné prosperity EU. V návaznosti na Kompas konkurenceschopnosti, který Komise zveřejnila v lednu, přichází nyní s nelegislativním návrhem Dohody o čistém průmyslu (Clean Industrial Deal – CID) spolu s akčním plánem pro cenově dostupné energie.

V rámci sdělení o čistém průmyslu Komise předkládá svoji vizi, jak dosáhnout dekarbonizace a konkurenceschopnosti, a to zejména energeticky náročného průmyslu. S odkazem na již dohodnutý cíl dekarbonizace do roku 2050 má Komise za to, že stanovení průběžného cíle do roku 2040 ve výši 90 % (snížení emisí CO₂ ve srovnání s rokem 1990) zajistí společnostem a investorům předvídatelnost, a tím zároveň podpoří konkurenceschopnost. Zdůrazňuje přitom nezbytnost podpory a vzájemného propojení energeticky náročného průmyslu a čistých technologií.

Komise v dokumentu specifikuje šest oblastí, které vnímá jako klíčové pro dosažení prosperity. Vedle oběhového hospodářství, včetně přístupu k surovinám a zdrojům, zajištění dostatečných investic či posilování

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

POSÍLENÍ
KONKURENCE-
SCHOPNOSTI

mezinárodního partnerství jsou to především dostupné energie, které označuje jako „základní kámen“ Dohody o čistém průmyslu.

Jako hlavní příčina vysokých a volatilních cen energie v EU je v dokumentu vyhodnocena evropská závislost na dovážených fosilních palivech. Mezi další příčiny Komise řadí nedostatečné propojení, chybějící sítě a omezenou flexibilitu. V akčním plánu pro dostupnou energii proto navrhuje opatření, která by měla vést ke snížení nákladů na energie, dokončení energetické unie, přilákání investic a lepší připravenosti na potenciální energetické krize.

Jako první krok pro snížení cen elektřiny Komise uvádí plnou implementaci stávajících právních předpisů, zejména **směrnice** o uspořádání trhu s elektřinou. Vyzývá k plnému využívání smluv o nákupu elektřiny (Power Purchase Agreement – PPA) a rozdílových smluv (Contracts for Difference – CfD), které mohou snížit volatilitu cen. Komise také zahájila spolu s Evropskou investiční bankou (EIB) pilotní program zaměřený na smlouvy PPA v orientační výši 500 milionů eur. V rámci tohoto programu bude EIB poskytovat částečné garance, přičemž zajistí technologicky neutrální přístup. Komise dále vyzývá členské státy, aby snížily daňové zatížení elektřiny na minimální možnou míru, přičemž v této souvislosti připraví doporučení. Pokud jde o síťové poplatky chystá doporučení

a vodítka k harmonizaci designu tarifních metodik. Do června letošního roku Komise předloží návrh na zjednodušení pravidel veřejné podpory.

Dosažení dekarbonizace energeticky náročného průmyslu vyžaduje zajištění dostatečných investic. Evropská komise v rámci Dohody o čistém průmyslu přichází s návrhem na mobilizaci až 100 miliard eur. Kombinované financování by mělo být zajištěno na úrovni EU, ze soukromých investic a veřejné podpory. V rámci aktuálního víceletého finančního rámce Komise navrhuje poskytnutí záruk ve výši 1 miliardy eur. Příští rozpočet EU po roce 2027 podpoří evropské projekty z Fondu pro konkurenceschopnost.

Oproti očekávání Komise v této fázi nezveřejnila novelu Klimatického zákona, která je avizovaná na první čtvrtletí letošního roku. Novela by měla formalizovat **doporučení** Komise pro snížení emisí do roku 2040. Na základě tohoto průběžného klimatického cíle pak EU bude Organizaci spojených národů (OSN) předkládat svůj aktualizovaný dobrovolný příspěvek pro snížení emisí do roku 2035 (Nationally Determined Contribution – NDC).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU**ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ**EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VEŘEJNÁ PODPORA
PRO NJZ PAKS II

VEŘEJNÁ PODPORA PRO NJZ PAKS II

Na konci února bylo na stránkách Soudního dvora EU zveřejněno stanovisko generální advokátky Laily Mediny ke kasačnímu opravnému prostředku, jímž se Rakouská republika domáhala zrušení prvoinstančního rozsudku z 30. listopadu 2022. Citovaným rozsudkem Tribunál zamítl žalobu na zrušení rozhodnutí Komise, jímž byla schválena veřejná podpora na výstavbu dvou jaderných bloků v lokalitě JE Paks v Maďarsku. O napadeném rozhodnutí Komise jsme detailně informovali v březnovém vydání Bulletinu z roku 2017.

Pro připomenutí je vhodné doplnit, že opatření veřejné podpory spočívá v existenci mezivládní dohody mezi Maďarskem a Ruskou federací s cílem zajistit spolupráci obou zemí v rámci jaderného programu na údržbě a dalším rozvoji JE Paks. V této mezivládní dohodě se mj. Ruská federace zavázala poskytnout Maďarsku půjčku ve formě revolvingového úvěru na

financování výstavby nových reaktorů do výše 10 mld. eur. Kromě této podpory se v opatření na výstavbu nových bloků v lokalitě Paks zavázalo Maďarsko poskytnout své státní společnosti MVM Paks II dalších 2,5 mld. eur z vlastních zdrojů.

V napadeném zamítavém rozsudku Tribunálu tento soud neshledal relevantní argumentaci žalujícího Rakouska, která se mj. týkala porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek ze strany Maďarska. Soud prvního stupně uvedl, že rozhodnutí o zadání zakázky na výstavbu dvou nových bloků, které předcházelo dotčenému opatření podpory, nepředstavuje podmínku neoddělitelnou od předmětu této podpory. Provedení zadávacího řízení a případná volba jiného podniku k výstavbě reaktorů by totiž nezměnily ani účel podpory, tj. bezplatné poskytnutí dvou nových reaktorů, ani příjemce podpory, kterým je společnost MVM Paks II. Rakousku se rovněž nepodařilo prokázat, že by zadávací řízení mělo vliv na výši podpory, což nemělo žádný dopad na výhodu, kterou uvedená podpora představovala pro jejího příjemce, totiž bezplatné poskytnutí dvou nových reaktorů za účelem jejich provozování.

Generální advokátka při přezkumu napadeného rozsudku Tribunálu shrnula celkem tři nedostatky, které brání řádnému přezkumu proporcionality opatření o poskytnutí veřejné podpory. Prvním z nich je neexistence

zadávacího řízení, který spočívá v tvrzení Rakouska, že při neexistenci nabídkového řízení na výstavbu nových reaktorů není zaručena přiměřenost sporné podpory. Vyjádření Komise, že existence zadávacího řízení představuje pouze jeden z několika způsobů, jak omezit podporu na minimum nezbytné pro dosažení jejího cíle, neshledala generální advokátka relevantním. Druhým nedostatkem je absence tzv. grantového ekvivalentu spočívajícího ve vyčíslení hodnoty podpory, tj. dodávky dvou nových reaktorů. Komise ve svém rozhodnutí tento ekvivalent nestanovila, a proto není možné veřejnou podporu kvantifikovat pro účely posouzení její přiměřenosti. Poslední nedostatek spočívá v nedostatečném stanovení externích finančních nákladů, tj. výše úroků z úvěrů, které by musel zaplatit soukromý investor za tržních podmínek. Ve svých závěrech pak generální advokátka navrhuje Soudnímu dvoru, v případě, že uzná vytýkané nedostatky napadeného rozsudku, aby vyhověl kasačnímu opravnému prostředku Rakouska a tento rozsudek zrušil.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VODA JAKO
OMEZENÝ ZDROJ

16. BALÍČEK SANKCÍ
VŮČI RUSKU

VODA JAKO OMEZENÝ ZDROJ

Nedostatek vody, sucha a záplavy jsou v Evropě stále častějším problémem. Změna klimatu a rostoucí poptávky zvyšují tlak na vodní systémy. Evropská komise v této souvislosti připravuje Evropskou strategii vodohospodářské odolnosti.

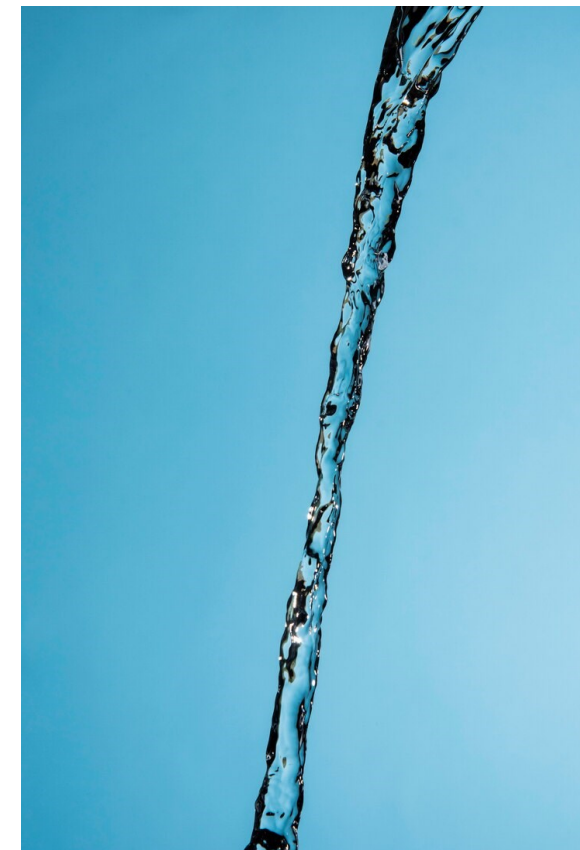
Podle [zprávy](#) Evropské agentury pro životní prostředí je nedostatkem vody ročně postiženo 20 % evropského území a 30 % populace. Na druhou stranu se s postupnou změnou klimatu v některých částech Evropy zvyšují intenzivní srážky, což vede k rostoucím rizikům povodní.

S cílem sdílet svoji pozici k připravované strategii vodohospodářské odolnosti zveřejnil Evropský parlament dne 30. ledna návrh [zprávy](#) z vlastní iniciativy (INI). Zpravodaj v dokumentu zdůrazňuje odpovědnost dvou hlavních sektorů: průmyslu, který „představuje přibližně 40 % celkového odběru vody v Evropě“ a zemědělství, které je „největším čistým spotřebitelem vody“. Se zdůvodněním, že není možné nadále vnímat vodu jako

neomezený zdroj, požaduje začlenění principu udržitelného hospodaření s vodou do všech politik a rozhodovacích procesů EU. Zároveň vyzývá k vytvoření evropského legislativního rámce, který by stanovil závazná pravidla pro odběr vody v jednotlivých odvětvích, včetně domácností.

Evropská komise dne 4. února zveřejnila [zprávy](#) o stavu vody v EU. Součástí nelegislativního balíčku je zpráva o provádění rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních. Zprávy hodnotí stav v této oblasti a předkládají doporučení pro další opatření, která by zajistila požadovaný pokrok. Poskytují také informace pro jednotlivé členské země.

Zprávy o stavu vody využije Evropská komise jako podklad při práci na strategii vodohospodářské odolnosti EU. V návaznosti na zprávy o stavu vody Evropská komise vyhlásila [výzvu](#) k předložení faktických podkladů, která má zúčastněným stranám umožnit poskytnout zpětnou vazbu v průběhu procesu tvorby strategie.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VODA JAKO
OMEZENÝ ZDROJ

16. BALÍČEK SANKCÍ
VŮČI RUSKU

16. BALÍČEK SANKCÍ VŮČI RUSKU

Rada přijala 16. balíček sankcí proti Rusku dne 24. února, symbolicky ke třetímu výročí vojenského vpádu ruských vojsk na území Ukrajiny v roce 2022. Aktuální balíček sankcí se zaměřuje na systémově důležitá odvětví ruské ekonomiky, jako je obchod, doprava, infrastruktura, energetika a finanční služby. Doplnjuje také další opatření zaměřená na boj proti obcházení sankčních opatření.

Obchodní opatření zahrnují mj. přímý zákaz dovozu ruského hliníku do EU. Nad rámec již účinného zákazu dovozu zpracovaného hliníkového zboží z Ruska zahrnuje tento balíček zákaz dovozu surového hliníku. Aby nebyly náhle narušeny dodávky pro evropské podniky, zavádí se mechanismus kvót, který umožňuje v příštích dvanácti měsících dovézt do EU ještě 275 000 tun ruského hliníku, což odpovídá 80 % dovozu do EU v roce 2024.

Naopak vývozní omezení z EU do Ruska byla

rozšířena na další zboží s cílem omezit přístup Ruska ke klíčovým technologiím, které používá ve válce na Ukrajině. Omezení se týkají například softwaru souvisejícího s obráběcími stroji pro počítačové numerické řízení (CNC) používanými k výrobě zbraní a zahrnují i ovladače videoher, které jsou používány ruskou armádou k navádění bezpilotních letounů na bojišti.

Opatření v oblasti energetiky stanoví zákaz dočasného skladování nebo umístování ruské ropy nebo ropných produktů do režimu svobodného celního pásma v přístavech EU, které bylo dosud povoleno, pokud ropa splňovala cenový strop a směřovala do třetí země. Balíček také rozšiřuje zákaz poskytovat zboží, technologie a služby pro dokončení ruských projektů LNG tak, aby se vztahoval i na ropné projekty v Rusku, jako je ropný projekt Vostok.

Balíček rozšiřuje stávající zákaz softwaru s cílem omezit vývoz, dodávky nebo poskytování softwaru pro průzkum ropy a zemního plynu do Ruska.

Opatření pro finanční sektor doplňují 13 finančních institucí na seznam subjektů, na které se vztahuje zákaz poskytovat specializované služby předávání údajů o finančních transakcích. Zákaz finančních

transakcí se vztahuje na subjekty, které používají systém finančních transakcí Centrální banky Ruska (SPFS) k obcházení sankcí EU.

Balíček zahrnuje dále opatření, která umožní zařadit na seznam sankcionovaných subjektů finanční instituce a poskytovatele kryptoaktiv, kteří se podílejí na obcházení cenového stropu ropy, a usnadňují tak nezákonné transakce s ruskými energetickými surovinami.

16. balíček dále zahrnuje také opatření proti dezinformacím, konkrétně pozastavení vysílací činnosti dalších 8 sdělovacích prostředků v EU vzhledem k jejich snaze podporovat a ospravedlňovat útočnou válku Ruska proti Ukrajině.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÍCELETÝ
FINANČNÍ RÁMEC

VÍCELETÝ FINANČNÍ RÁMEC

Evropská komise potvrdila, že návrh příštího víceletého finančního rámce předloží v červenci letošního roku. Příští dlouhodobý rozpočet bude platný od roku 2028. Dosáhnout dohody o jeho podobě rozhodně nebude jednoduché. Jeho schválení vyžaduje jednomyslné přijetí v Radě (všech 27 členských států) i souhlas Evropského parlamentu.

Jednání o podobě evropského rozpočtu nikdy nebyla snadná. O to více se dají očekávat složité diskuse za situace, kdy EU čelí nesčetným novým výzvám, mezi které patří zajištění bezpečnosti v době geopolitických změn, posílení konkurenceschopnosti, řešení migrace či udržení kvality evropského života v době klimatických změn.

Svoji rámcovou představu o podobě sedmiletého finančního rámce zveřejnila Evropská komise dne 12. února ve [sdělení](#) Cesta k příštímu víceletému finančnímu rámci. Dokument konstatuje, že vzhledem k hlubokým společensko-politickým změnám, které aktuálně probíhají, a jejich rychlosti, není možné pokračovat s finančním rámcem v jeho

současné podobě. Rozsah aktuálních výzev vyžaduje podle Komise ambiciózní rozpočet, a to jak z hlediska jeho velikosti, tak jeho designu. Nezbytné bude zjednodušení rozpočtu, flexibilita a důsledné zaměření na evropské priority. Konkrétně Komise navrhuje, aby nově rozpočet EU obsahoval plán pro každou členskou zemi s klíčovými reformami a investicemi, včetně podpory hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Dále navrhuje zřízení Evropského fondu pro konkurenceschopnost. Ten by měl podporovat strategická odvětví a technologie zásadní pro konkurenceschopnost EU, včetně výzkumu a inovací, a důležité projekty společného evropského zájmu. Zároveň by měl usnadnit využití soukromých investic. Do třetice Komise navrhuje přepracovat financování vnější činnosti, což by podpořilo zahraniční politiku EU.

Vzhledem k nárokům, které budou na evropský rozpočet kladeny, a to včetně závazku splácení půjček pro nástroj NextGenerationEU (v příštím víceletém finančním rámci může být na splátky zapotřebí 25–30 miliard eur ročně, což je téměř 20 % běžného ročního rozpočtu), Komise apeluje na zavedení nových vlastních zdrojů a zdůrazňuje zaměření na financování priorit a cílů EU. Zároveň, a to v neposlední řadě, klade důraz na silné záruky právního státu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ODSTOUPENÍ USA
OD PAŘÍŽSKÉ DOHODY

ODSTOUPENÍ USA OD PAŘÍŽSKÉ DOHODY

**Nově zvolený prezident Donald Trump
hned první den svého druhého
funkčního období podepsal řadu
exekutivních příkazů, včetně **nařízení**
o odstoupení USA od Pařížské dohody
o změně klimatu.**

Spojené státy považují své odstoupení od Pařížské dohody (a jakýchkoliv souvisejících závazků) za účinné okamžikem oznámení. Organizace spojených národů (OSN) již potvrdila, že přijala formální oznámení USA o odstoupení. Nicméně liší se v posouzení okamžiku, kdy Spojené státy dohodu opustí. Mluvčí OSN uvedl, že vystoupení Spojených států vstoupí v platnost (podle čl. 28 odst. 2 Pařížské dohody) po uplynutí jednoho roku ode dne oznámení, tedy dne 27. ledna 2026.

Je to již podruhé, co americký prezident Trump oznámil ukončení účasti USA v Pařížské dohodě. Poprvé to bylo během jeho prvního funkčního období v roce 2017. Signatáři dohody však byli vázáni ustanovením, které je zavazovalo být účastníkem dohody po dobu tří let ode dne, kdy vstoupila v platnost (čl. 28 odst.1 Pařížské dohody). Spojené státy tak mohly zahájit proces odstoupení až na

konci roku 2019 a k samotnému ukončení došlo až v listopadu 2020. Následně znovu připojil USA k Pařížské dohodě prezident Joe Biden, a to hned po svém nástupu do úřadu v roce 2021.

Pařížská dohoda je výsledkem mezinárodního úsilí o udržení globálního růstu průměrné teploty pod kritickou hranicí. Přijata byla téměř všemi národy (196 smluvních stran) v prosinci 2015. Dosud se formálně nepřipojily pouze Irán, Libye a Jemen.

V souvislosti s odstoupením USA od Pařížské dohody **oznámil** americký podnikatel a politik Michael R. Bloomberg, že jeho nadace Bloomberg Philanthropies a další američtí sponzoři pomůžou s plněním globálních klimatických závazků USA, a to včetně financování v oblasti klimatu či dodržování závazků podávání zpráv. Zároveň připomněl, že i v letech 2017 až 2020, kdy federální vláda v zásadě nevyvíjela žádnou součinnost s ohledem na závazky Spojených států z Pařížské dohody, tak jednotlivá města, státy a podniky v plnění cílů pokračovaly.

Spojené státy americké také informovaly OSN o rozhodnutí Trumpa zrušit nesplacené závazky vůči Zelenému klimatickému fondu ve výši 4 miliard dolarů. **Zelený klimatický fond**, zřízený v rámci Rámcové úmluvy OSN, poskytuje finanční pomoc zranitelným rozvojovým zemím v jejich úsilí zmírnit dopady a přizpůsobit se rychle se měnícímu klimatu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

DISKUSE O PRIORITÁCH
V OBLASTI ENERGETIKY

DISKUSE O PRIORITÁCH V OBLASTI ENERGETIKY

Dne 19. února uspořádala Skupina ČEZ ve spolupráci s Hospodářskou komorou České republiky v Bruselu odbornou diskusi zaměřenou na energetické priority Hospodářské komory ČR. Akce se zúčastnilo přes šedesát hostů včetně zástupců Evropské komise, poslankyň a poslanců Evropského parlamentu a velvyslance ČR při EU Vladimíra Bärtla, který na úvod akce vystoupil s uvítacím projevem.

Cesty ke snížení cen energií

Předsedkyně sekce energetiky HK ČR a ředitelka Public Affairs Skupiny ČEZ Zuzana Krejčířiková ve svém příspěvku upozornila na rostoucí ceny energií v České republice, které jsou vyšší než v sousedních zemích a negativně ovlivňují konkurenceschopnost firem. S narůstající elektrifikací a integrací obnovitelných zdrojů do elektrizační soustavy se zvyšuje tlak na flexibilitu trhu. Více propojené energetické trhy EU by mohly zajistit efektivnější přenos elektřiny tam, kde je právě nejvíce potřeba.

Rozvoj nízkoemisních zdrojů je nezbytný pro plnění klimatických cílů, avšak jejich výstavba čelí technickým a administrativním překážkám. Zuzana Krejčířiková zdůraznila nutnost zrychlení povolovacích procesů a podpory dlouhodobých smluv (PPA). Modernizace energetické infrastruktury vyžaduje investice v řádu desítek miliard korun ročně. Evropská komise by se měla problematice větší propojenosti sítí věnovat intenzivněji. Jelikož soukromý sektor nemůže tyto náklady pokrýt sám, je nezbytné efektivně využívat specifické finanční nástroje, jako je Modernizační fond.

Dalším faktorem, který zvyšuje náklady na energii, je administrativně složité a zdlohavé soutěžení zakázek na dodávky, služby a stavební práce. Přísná environmentální a sociální kritéria vedou k vyšším cenám, zatímco některé členské státy si vyjednaly výjimky. Otevření směrnice o veřejných zakázkách by proto mohlo přinést lepší podmínky i pro ČR. Ke snížení cen elektřiny může přispět i redukce regulovaných položek a daňového zatížení spotřeby. Pro Česko by přitom jednou z cest mohlo být snížení DPH, což už některé země EU realizovaly.

Přechod na nízkoemisní energetiku znamená i nahrazování uhelných zdrojů plynem, který je dle evropské taxonomie považován za přechodný zdroj do konce roku 2035. Krejčířiková však upozornila, že tento termín je

pro ČR nereálný. "Plyn by měl sloužit jako kapacitní záloha, proto je nutné zjednodušit pravidla pro kapacitní mechanismy a změnit pravidla taxonomie," uvedla.

Jaderné plány skupiny ČEZ

Bohdan Zronek, člen představenstva a ředitel divize jaderná energetika skupiny ČEZ, následně představil plány společnosti v oblasti jaderné energetiky. Pokračují jednání s preferovaným dodavatelem o dostavbě dvou bloků v Dukovanech v rámci projektu nového jaderného zdroje v lokalitě Dukovany. Současně se ČEZ aktivně zapojuje do dodavatelského řetězce malých modulárních reaktorů (SMR), a to konkrétně koupí obchodního podílu ve společnosti Rolls-Royce SMR. Zronek připomněl, že významný pokrok byl dosažen i v oblasti zvyšování účinnosti a výkonu stávajících reaktorů v jaderných elektrárnách skupiny ČEZ. Zdůraznil, že tyto kroky nejen posilují energetickou soběstačnost ČR, ale také pomáhají udržet konkurenceschopnost českého průmyslu v evropském kontextu.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

CESTA K NOVÉ ÉŘE
JADERNÉ ENERGETIKY

CESTA K NOVÉ ÉŘE JADERNÉ ENERGETIKY

Mezinárodní agentura pro energii (IEA) zveřejnila letos v lednu zajímavou studii s názvem Cesta k nové éře jaderné energetiky, věnující se příležitostem, které se ve světle aktuálních obav o energetickou bezpečnost a boje s klimatickými změnami otevírají pro jadernou energii. Autoři se mj. zaměřili na klíčové prvky nezbytné pro úspěšné uchopení této příležitosti, ať už se jedná o politické rámce tohoto odvětví, o otázku inovací nebo financování.

Proč se IEA domnívá, že je jaderná energie důležitá ?

Autoři studie připomínají, že výroba energie z jádra je velmi dobře zavedenou technologií, která poskytuje elektřinu a teplo spotřebitelům po celém světě již více než 50 let. Jaderná energie v posledních letech čelila některým poměrně zásadním rozhodnutím i včetně omezení využití (viz Německo). V současnosti však dochází k jejímu silnému návratu, který

s sebou přináší rostoucí investice, pokrok v technologiích i podpůrné politiky ve více než 40 zemích světa. Jaderné energetice samozřejmě nahrává také obecně očekávaný nárůst poptávky po elektřině v příštích desetiletích, mimo jiné díky rozvoji datových center, elektromobilitě a dalším novým kategoriím odběru. Takový rozvoj je jednoznačně podmíněn dostatečným množstvím nových zdrojů stabilní výroby nízkoemisní elektřiny. Brány pro návrat jaderné energie jsou otevřeny, nicméně zůstává celá řada výzev.

Jaká je aktuální situace v oblasti elektrické energie a jaderné energetiky ?

Poptávka po elektřině rychle roste, a to nejen po jejím využití v lehkém průmyslu nebo v sektoru klimatizací, ale také v nových oblastech, jako jsou elektromobily, datová centra nebo umělá inteligence. Spotřeba elektřiny se za posledních deset let zvýšila dvojnásobným tempem a toto tempo se ještě urychlí, protože svět vstupuje do nové éry elektřiny. Jaderná energie tak může (a musí) využít toho, že se jedná o čistý a disponibilní zdroj elektřiny, který je možné nasadit ve velkém měřítku, a navíc s nepřetržitou dostupností. Zájem o jádro je v současnosti nejvyšší od ropné krize v 70. letech, podporu

pro rozšíření jeho využívání nyní pozorujeme ve více než 40 zemích. Díky inovacím se navíc mění prostředí jaderných technologií, včetně návrhů malých modulárních reaktorů (SMR), u nichž se s fungováním prvních komerčních projektů počítá již kolem roku 2030. Výroba energie ze 420 jaderných reaktorů po celém světě je v letošním roce na cestě k dosažení nových rekordních objemů. Jádro dnes produkuje téměř 10 % veškeré globální výroby, přičemž je po vodních elektrárnách druhý největší zdroj nízkoemisní elektrické energie. Jaderná energetika se může těšit z optimistických čísel i přesto, že několik zemí v nejbližší době uzavře svůj jaderný program nebo vyřadí z provozu některé elektrárny. Na druhé straně totiž svoji výrobu restartovalo Japonsko, Francie dokončila proces údržby zařízení a nová zařízení vznikají na řadě míst, jako jsou Čína, Indie, Korea nebo Evropa. Ve výstavbě je celkově 63 reaktorů o kapacitě 70 GW, což je jeden z nejvyšších počtů od roku 1990. V uplynulých pěti letech navíc došlo k přijetí rozhodnutí o prodloužení provozní životnosti více než 60 reaktorů po celém světě, které pokrývají téměř 15 % celkového celosvětového počtu těchto zařízení. Roční investice do jaderné energetiky vzrostly během tří let (od roku 2020) téměř o 50 % a přesáhly částku 60 miliard dolarů.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

CESTA K NOVÉ ÉŘE
JADERNÉ ENERGETIKY

Jak se na rozšíření využití jádra budou podílet malé modulární reaktory?

Autoři studie zaměřují svoji pozornost na další rozvoj nákladově konkurenceschopných malých modulárních reaktorů (SMR). Nezbytná je jejich podpora ze strany vlád a nové obchodní modely, které usnadní cestu k nové éře jaderné energetiky. Hlavním motorem jejich rozvoje musí být soukromý sektor, například již zmíněná datová centra. Při dodržení aktuálního nastavení politiky dosáhne celková kapacita SMR do roku 2050 až 40 GW, přičemž jejich potenciál je ještě mnohem větší. Při navýšení podpory státního i soukromého sektoru může být tato kapacita ve stejném časovém horizontu třikrát vyšší a dosáhnout tedy hodnoty až 120 GW. V tomto případě je ovšem také nutné do konce tohoto desetiletí zvýšit investice ze současných méně než 5 miliard dolarů na 25 miliard, s kumulativními investicemi ve výši 670 miliard dolarů do roku 2050. Pokud by se v příštích 15 letech podařilo snížit náklady na výstavbu SMR na úroveň srovnatelnou s velkými reaktory, mohlo by to vést k dalšímu nárůstu až k hodnotám 190 GW.

Jak je renesance jaderné energetiky diferencována z geografického hlediska?

V této oblasti se skrývá z pohledu IEA největší potenciální riziko, které poněkud kalí doposud

optimistický náhled na vývoj jaderné energetiky. Od roku 2017 se na celém světě začalo stavět celkem 52 reaktorů, z nichž je 25 čínské a 23 ruské konstrukce. Takto masivně nerovnoměrná koncentrace trhů s nukleárními technologiemi a rovněž s produkcí a obohacováním uranu je pro budoucnost rizikovým faktorem a je nezbytné diverzifikovat dodavatelské řetězce. Čína by do roku 2030 měla v instalované kapacitě předstihnout USA i Evropskou unii. Reaktory ve vyspělých

ekonomikách jsou navíc relativně staré (jejich průměrný věk přesahuje 36 let – tedy dvojnásobek průměru ve zbytku světa) a rozvoj SMR i výstavba klasických velkých reaktorů jen těsně kompenzuje vyřazování starých zařízení. V Evropské unii se snížil podíl jaderné energie v mixu z 34 % v roce 1990 na 23 % a očekává se další pokles. V ostrém kontrastu došlo v Číně ke ztrojnásobení instalované kapacity. V rozvíjejících se a rozvojových ekonomikách se toto číslo zdvojnásobilo.

